

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความพร้อมในการทำงานเป็นทีมของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ผู้ศึกษาได้วางแนวทางการศึกษาไว้ ดังนี้

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ ผลงานการวิจัยและบทความที่สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้อ้างอิงประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์

2. การศึกษาค้นคว้าจากภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เฉพาะในโครงการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนโครงการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 36 จังหวัดฯ ละ 1 ศูนย์ เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 169 คน (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1
การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ภาค	จำนวนศูนย์	จำนวนศูนย์ที่ ทำการศึกษา	จำนวนประชากร ประมาณ	กลุ่มตัวอย่าง
ภาคเหนือ	17 ศูนย์	8 ศูนย์	72 คน	41 คน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19 ศูนย์	9 ศูนย์	81 คน	46 คน
ภาคกลาง	25 ศูนย์	12 ศูนย์	84 คน	47 คน
ภาคใต้	14 ศูนย์	7 ศูนย์	63 คน	35 คน
รวม	75 ศูนย์	36 ศูนย์	300 คน	169 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งคำถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ภาค ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาเป็นคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ประสบการณ์ในการทำงานช่วยเหลืองานด้านสังคม อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะของแบบสอบถามจะให้ผู้ตอบทำ ใน หน้าข้อความ จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติการในลักษณะบูรณาการ การร่วมประชุมของคณะทำงานอย่างสม่ำเสมอ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของครอบครัวในชุมชน การสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายครอบครัวในชุมชน การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว การจัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำในการแก้ไขปัญหาครอบครัว การจัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสถาบันครอบครัว การประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐเอกชน และกลุ่มองค์กรต่าง และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ทั้ง 10 บทบาท และสอบถามวัดความรู้ในการทำงานเป็นทีม ได้แก่ ส่วนประกอบของการทำงาน

เป็นทีม การกำหนดเป้าหมาย การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร บรรยากาศการทำงานที่ดี ลักษณะของแบบสอบถามจะให้ผู้ตอบทำ ✓ ในช่องว่างที่คิดว่าถูกต้อง จำนวน 50 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดระดับทัศนคติเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม ได้แก่ ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม และประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่าแบบ Rating Scale มีระดับการตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ให้ผู้ตอบทำ ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับระดับทัศนคติ จำนวน 22 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมในการทำงานเป็นทีมและปัญหาอุปสรรคในการทำงานเป็นทีมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยเสรี จำนวน 2 ข้อ

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถามทุกข้อ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Pre-test) เพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น โดยนำไปทดสอบกับคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงตามโครงสร้างของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขและเลือกเฉพาะข้อความที่มีความเที่ยงตรง มาใช้ในการสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจริง

2. ความน่าเชื่อถือ (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้แก่ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการเก็บข้อมูล นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นเกี่ยวกับทัศนคติของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9091

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดของแบบสอบถาม ระดับความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ผู้ศึกษาจึงได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงข้อคำถามบางส่วนอีกครั้ง เพื่อสร้าง

ความเชื่อมั่นได้ว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ สามารถครอบคลุมเนื้อหาและอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการเก็บข้อมูล คือ ลงพื้นที่ และจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 5 มีนาคม 2551– 22 มีนาคม 2551 ได้ตัวอย่างทั้งหมด 166 คน คิดเป็นร้อยละ 98.30 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าทางสถิติ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่าเพียร์สันไคสแควร์ (Pearson Chi – square) ค่า t – test และ ค่า F – test ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนครบแล้วได้นำมาตรวจความสมบูรณ์ (Completeness) และความสอดคล้อง (Relevancy) ของคำตอบในแบบสอบถามทุกข้อทุกประเด็นและทุกฉบับ โดยนำมาประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical package for Social Sciences) และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistic) วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจง จำนวน ร้อยละ
2. ข้อมูลเรื่องความรู้

การให้คะแนนหมวดความรู้ ได้แก่ ความรู้ในบทบาทหน้าที่ และความรู้ในการทำงาน เป็นทิม ในแต่ละข้อคำถามให้เลือกตอบถูก ผิด ถ้าตอบถูก (ใช่) ได้ 1 คะแนน ตอบผิด (ไม่ใช่) ได้ 0 คะแนนเกณฑ์การแบ่งระดับความรู้ แบ่ง 2 ระดับ ได้แก่

- ระดับต่ำ คือ ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})
- ระดับสูง คือ ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})

3. ข้อมูลเรื่องทัศนคติ

การให้คะแนน ข้อคำถามแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีวิธีให้คะแนนดังนี้ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

คำตอบ	ค่าถามเชิงบวก (คะแนน)
ระดับมากที่สุด	5
ระดับมาก	4
ระดับปานกลาง	3
ระดับน้อย	2
ระดับน้อยที่สุด	1

จากการให้คะแนนดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาจะแบ่งเกณฑ์ในการวัดครั้งนี้ ออกเป็น 3 ระดับ โดยมีวิธีการดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

การวัดระดับของทัศนคติ	ระดับค่าเฉลี่ย
ระดับสูง	3.68 - 5.00
ระดับปานกลาง	2.34 - 3.67
ระดับต่ำ	1.00 - 2.33

การแปลผล

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.33 เท่ากับระดับต่ำ หมายความว่า คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีทัศนคติที่มีต่อความสำคัญหรือประโยชน์การทำงานเป็นที่อยู่ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.67 เท่ากับ ระดับปานกลาง หมายความว่าคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีทัศนคติที่มีต่อความสำคัญหรือประโยชน์การทำงานเป็นที่อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.68 - 5.00 เท่ากับ ระดับสูง หมายความว่าคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีทัศนคติที่มีต่อความสำคัญหรือประโยชน์การทำงานเป็นที่อยู่ในระดับ

ระดับสูง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ค่าเพียร์สันไคสแควร์ (Pearson chi – square) ค่า t- test (Independent Samples) และค่า F- test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Statistical Significant) ที่ 0.05 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance ANOVA)

6. ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอนี้เป็นคำถามปลายเปิดใช้วิธีเรียงลำดับความเห็นตามความสำคัญมากลงมายังความสำคัญน้อย และจัดกลุ่มให้อยู่ในหมวดหมู่ประเภทเดียวกัน

การนำเสนอข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้วิธีนำเสนอข้อมูลผลการศึกษา ดังนี้

1. การพรรณนา โดยอาศัยข้อมูลทางสถิติและการอธิบายโดยใช้แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ตารางการกระจายของตัวแปร โดยอ่านค่าสถิติตัวเลขที่ปรากฏตามตารางประกอบการพรรณนาข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

